

Opšti uslovi za osiguranje zaliha robe u hladnjačama PG-hld-21-03-rs

Izrazi u ovim uslovima znače:

Osiguravač: Triglav osiguranje, ad Banja Luka, sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju;

Ugovarač: lice čija je imovina i/ili imovinski interes osiguran. Ugovarač osiguranja i osiguranik isto su lice, osim kod osiguranja za tuđi račun;

Polisa: isprava u ugovoru o osiguranju;

Nadoknada iz osiguranja: iznos koji plaća osiguravač prema zaključenom ugovoru o osiguranju.

1. član-PREDMET OSIGURANJA

- (1) Predmet osiguranja su zalihe trgovačke ili industrijske robe (vlastite ili tuđe preuzete na osnovu valjanog ugovora) zajedno sa ambalažom ili bez nje, čija je osnovna svrha hlađenje ili čuvanje robe kod snižene, odnosno kontrolisane atmosfere ili u zamrznutom stanju.
- (2) Osiguranje obuhvata svu robu navedenu u polisi, a koja je u hladnjači, odnosno u njenim prostorima, kao što su komore za hlađenje i skladištenje kod normalne ili kontrolisane atmosfere (smjese plinova). Roba koja je na području hladnjače (također ispred hladnjače), ali izvan rashladnih komora i tunela za zamrzavanje, osigurana je samo od opasnosti navedenih u tačkama 1) i 2) stava (1) te u stavu (2) člana 2. ovih Uslova.
- (3) Po ovim uslovima predmet osiguranja nije roba u frižiderima, zamrzivačima za duboko zamrzavanje, rashladnim vitrinama i prostorima koji nemaju značaj hladnjače, kao ni za vrijeme prevoza, makar se prevozi u prevoznim sredstvima koji imaju značaj hladnjače.

2. član-OSIGURANE OPASNOSTI

- (1) U obimu koji je određen ovim uslovima, osiguranje pokriva oštećenje ili nestanak osiguranih stvari zbog sledećih opasnosti:
  - 1) Požara, udara groma, eksplozije, oluje, tuče, pada letjelice, manifestacija i demonstracija;
  - 2) Provalne krađe;
  - 3) Promjene uslova hlađenja.
- (2) Ako je posebno dogovoreno i ako je obračunata dodatna premija, osiguranje pokriva uništenje ili oštećenje osiguranih stvari zbog jedne ili više sledećih dodatnih opasnosti: poplave, izlivanje vode, klizanja tla, sniježne lavine, iscurjenja (lekaže), zemljotresa ili djelovanja osnovnih ili dodatnih opasnosti koji su u u uzročnoj vezi sa zemljotresom.
- (3) Kada nastane osigurani slučaj, po ovim uslovima osiguranje pokriva i nestanak osiguranih stvari, te troškove čišćenja i odvoza vezanih uz nastali osigurani slučaj.
- (4) Osiguranje pokriva samo neposrednu štetu koja je nastala na osiguranim stvarima zbog osigurane opasnosti, ali ne i druge posredne štete ili gubitke nastale zbog nastanka osiguranog slučaja (odgovornost, gubitak najamnine, prekid rada, umanjenje vrijednosti i sl.).
- (5) Osiguranje ne pokriva štetu nastalu zbog nuklearne reakcije, nuklearne radijacije ili radioaktivne kontaminacije.

3. član-POŽAR

- (1) Požar je vatra koja nastane izvan određenog ognjišta ili ga napusti a sposobna je dalje da se širi vlastitom snagom.
- (2) Ne smatra se da je požar nastao ako je osigurana stvar uništena ili oštećena jer je:
  - 1) Bila izložena korisnoj vatri ili toplini radi obrade, prerade ili u druge svrhe (npr. pri peglanju, sušenju, prženju, pečenju, kuhanju, zagrijavanju,

dimljenju i sl.) ili zbog toga što je stvar pala ili ju je neko stavio u ognjište (peć, štednjak i sl.) ili na njega;

- 2) Pregorjela, osmudila se ili je propaljena zbog cigarete, žeravice, svjetiljke, peći i sl.

4. član-UDAR GROMA

Osiguranje pokriva štetu što je na osiguranim stvarima prouzrokuje udar groma svojim toplinskom ili rušilačkom moći ili koja nastane zbog udara predmeta što ih je udar groma razorio ili bacio na osiguranu stvar.

5. član-EKSPLOZIJA

- (1) Eksplozija je nenadano oslobađanje sile koja nastane zbog težnje pare ili plinova da se prošire. Kod posuda (kotlovi, cijevi i sl.) eksplozijom se smatra ako stijenka posude popusti u tolikoj mjeri da se pritisak u posudi trenutno izjednači s vanjskim pritiskom.
- (2) Osiguranje ne pokriva štete nastale zbog:
  - 1) Miniranja koje je obavljao osiguranik ili zbog dozvoljenog miniranja koje obave drugi;
  - 2) Eksplozije u prostoru za unutrašnje sagorijevanje (cilindar motora) do koje dođe na strojevima;
  - 3) Eksplozije koja je redovna pojava u proizvodnom postupku;
  - 4) Eksplozivnog ispuhavanja iz peći i sličnih uređaja;
  - 5) Eksplozije biološkog karaktera;
  - 6) Probijanja zvučnog zida;
  - 7) Eksplozije koja nastane u posudama pod pritiskom (kotlovima, cijevima i sl.) zbog dotrajalosti, iskorištenosti ili prevelike količine hrđe, kamenca ili nataloženog mulja u posudi, ali u pokriću je šteta nastala na drugim osiguranim stvarima zbog eksplozije posude.

6. član-OLUJA

- (1) Oluja je vjetar brzine najmanje 17,2m u sekundi, odnosno 62km na sat (8 stepeni po Beaufortovoj skali). Smatraće se da je oluja ako je vjetar u kraju gdje se nalazi oštećena stvar lomio grane i stabla ili oštetio redovno održavane zgrade. Ako je brzina vjetra upitna, osiguranik je mora dokazati podacima hidrometeorološkog zavoda.
- (2) Osiguranje pokriva samo štete koje nastanu zbog neposrednog djelovanja oluje ili neposrednog udara predmeta koje je na osiguranu stvar oborila ili bacila oluja. Pokrivena je i šteta koja nastane zbog prodora oborina kroz otvore koje je načinila oluja.
- (3) Osiguranje ne pokriva štete nastale:
  - 1) Zbog prodiranja kiše, tuče, snijega ili drugoga kroz otvorene prozore ili druge otvore na zgradi, osim prodora kroz otvore koje je načinila oluja;
  - 2) Na stvarima smještenim na otvorenom prostoru, u kupovima, stogovima i slično), pod nadstrešnicama i u otvorenim zgradama.

7. član-GRAD (TUČA)

Osiguranje pokriva štetu koja nastane kada grad udarom ošteti osiguranu stvar. Pokrivena je također i šteta koja nastane zbog ulaza oborina kroz otvore koje je napravila tuča.

8. član-PAD LETJELICE

- (1) Osiguranje pokriva štetu koja nastane kada letjelica bilo koje vrste (motorna letjelica, jedrilica, helikopter, raketa, balon i sl.) padne na osiguranu stvar ili udari u nju.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj ako je osiguranu stvar uništila ili oštetila letjelica, njeni dijelovi ili predmeti iz nje.

9. član-MANIFESTACIJA I DEMONSTRACIJA

- (1) Manifestacija i demonstracija je organizovano ili spontano javno izražavanje raspoloženja grupe ljudi. Pokrivene su samo one štete koje su nastale zbog

manifestacija ili demonstracija koje su mjerodavni državni organi dopustili.

- (2) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj ako su manifestanti, odnosno demonstranti uništili ili oštetili osigurane stvari (razbijanje, rušenje, demoliranje, potpaljivanje i sl.).

10. član-PROVALNA KRAĐA

Obim opasnosti provalne krađe određuje se prema važećim Oštim uslovima za osiguranje opasnosti provalne krađe i razbojnišva, ako nisu u suprotnosti sa ovim uslovima.

11. član-PROMJENA USLOVA HLAĐENJA

- (1) Smatra se da je došlo do promjene uslova hlađenja ako je došlo do:

- 1) Kvara postrojenja za hlađenje ili postrojenja za održavanje kontrolisane atmosfere i vlaženja;
- 2) Štetnog djelovanja medija za hlađenje;
- 3) Prestanka isporuke električne energije;
- (2) Osiguranje ne pokriva štete koje nastanu zbog:
  - 1) Prirodnog kvarenja robe, bolesti i plijesni;
  - 2) Trajnog ili postupnog djelovanja raznih uticaja koji prouzrokuju koroziju, vlaženje i slično te za posljedicu imaju oštećenje ambalaže i uskladištene robe;
  - 3) Temperature ili vlažnosti zraka ili kontrolisane atmosfere koja ne odgovara uobičajenim tehničkim normativima i propisima za vrstu robe koja se nalazi u hladnjači. To isključenje pokriva vrijedi u slučaju kada se od izvođača hlađenja, odnosno skladištenja robe u kontrolisanoj atmosferi zahtijevaju drugačiji uslovi od gore navedenih;
  - 4) Isušavanja i isparavanja uskladištene, odnosno zamrznute robe;
  - 5) Preuzimanja mirisa od robe drugih vrsta, koja se skladišti zajedno u uslovima kontrolisane atmosfere;
  - 6) Najavljene redukcije električne energije iz javne mreže.
  - 7) Prekida dovoda električne energije zbog neplaćanja računa potrošnju.

12. član-POPLAVA

- (1) Poplava je događaj kada stalne vode (rijeke, jezera, mora) slučajno poplave zemljište na kojem su osigurane stvari, nakon što su prešle brda, prodrle nasipe, porušile brane ili su se razlile zbog izrazito visoke plime, valova ili zbog izuzetnog priliva vode iz umjetnih jezera.
- (2) Poplavom se također smatra plavljenje vodom zbog proloma oblaka, kao i stihijsko plavljenje voda zbog izuzetno jakih padavina koje se slijevaju po strminama, cestama i putevima (bujica).
- (3) Poplavom se smatra i podzemna voda uzrokovana plavljenjem zemljišta u neposrednoj blizini osiguranih stvari.
- (4) Osiguranje pokriva samo štete na osiguranim stvarima koje nastanu za vrijeme poplave ili neposredno nakon što se voda povukla.
- (5) Osiguranje ne pokriva štete koje nastanu zbog:
  - 1) Zbog vode koja prodre iz kanalizacijske mreže, osim ako je do izlivanja vode došlo zbog poplave;
  - 2) Zbog gljivica nastalih usljed vlage;
  - 3) Zbog slijeganja tla kao posljedica poplave;
  - 4) Na zalihama robe koja nije uskladištena po važećim propisima.

13. član-IZLIJEVANJE VODE

- (1) Osiguranje pokriva štete nastale zbog:
  - 1) Izlivanja vode iz vodovodnih i odvodnih (kanalizacijskih) cijevi, kao i iz uređaja za toplovodno i parno grijanje, te drugih uređaja priključenih na vodovodnu mrežu, do kojeg je došlo zbog oštećenja ili začepjenja (loma,

prsnuća ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi i uređaja;

- 2) Iznenađenog izbijanja pare iz uređaja za toplu vodu i parno grijanje.
- (2) Osiguranje ne pokriva štete nastale:
  - 1) Zbog izlivanja vode iz otvorenih slavina;
  - 2) Zbog dotrajalosti, istrošenosti i korozije;
  - 3) Zbog gljivica nastalih usljed vlage;
  - 4) Zbog gubitka vode;
  - 5) Na zalihama robe koja nije uskladištena po važećim propisima;
  - 6) Zbog lošeg održavanja vodovodne i kanalizacijske mreže, uređaja za toplu vodu i parno grijanje, te drugih uređaja ili neodgovarajuće zaštite od zamrzavanja, začepjenja i sl.;
  - 7) Zbog izlivanja vode iz žljebova i cijevi za odvod kišnice;
  - 8) Zbog slijeganja tla kao posljedice izlivanja vode iz vodovodnih cijevi;
  - 9) Na samim vodovodnim i kanalizacijskim cijevima, uređajima i kotlovima zbog loma ili prsnuća.

14. član-KLIZANJE TLA

- (1) Klizanjem tla u smislu ovih uslova smatraju se iznenadni pokreti tla na kosim terenima s jasno vidljivim rasuklinama i naborima tla, ako ti pokreti u kratkom vremenu prouzrokuju statički opasne deformacije ili široke raspukline na zgradama.
- (2) Klizanjem tla smatra se također i odron zemlje ili tla kao geološko odstupanje ili kotrljanje tvrdih dijelova zemlje ili tla; ipak, u tom slučaju osiguranje pokriva samo štetu koja nastane na osiguranoj stvari zbog udara tvrdog dijela zemlje ili tla, koji se odlomio i pri tome ju je uništio ili oštetio.
- (3) Osiguranje ne pokriva štete:
  - 1) Ako je u trenutku sklapanja osiguranja, zemljište na kojem je hladnjača u geološkom smislu već počelo kliziti;
  - 2) Nastale zbog klizanja prouzrokovanog djelatnošću čovjeka (npr. usijecanje tla, otkopa i sl.);
  - 3) Nastale zbog ulegnuća ili slijeganja tla;
  - 4) Nastale zbog polaganog geološkog klizanja tla koje se ogleda u manjim pukotinama na zgradama;
- (4) Osiguranje ne pokriva štete za saniranje tla.

15. član-SNJEŽNA LAVINA

- (1) Osiguranje pokriva štete koje nastanu zbog klizanja snježne mase sa planinskih obronaka.
- (2) Osiguranje također pokriva štete koje nastanu usljed zračnog pritiska što ga je prouzrokovala snježna lavina.

16. član-ISCURENJE (LEKAŽA)

- (1) Isticanje je gubitak tekućine ili plina iz nepokretnih posuda (cisterni, sakupljača, odleživača) i cjevovoda zbog pucanja posude, odnosno cijevi ili kvarenja uređaja za ispuštanje ili punjenje tekućine ili plina. Osiguranje pokriva samo štetu na osiguranoj tekućini ili plinu, osim ako nije drugačije dogovoreno.
- (2) Osiguranje ne pokriva gubitak osiguranje tekućine ili plina koji nastane zbog lošeg održavanja ili dotrajalosti posude i uređaja za ispuštanje, odnosno ako je tekućina iscurila ili plin ušao radi lošeg zaptivanja.

17. član-OBAVEZE HLADIONIČARA

- (1) Obaveza hladioničara je:
  - 1) Da vodi popis osigurane robe za cijelo vrijeme hlađenja, odnosno uskladištenja sa podacima o količini robe, vrsti sorta i nivoima kvaliteta;
  - 2) Da vodi podatke o minimalnim vremenskim rokovima u kojima se roba pokriva;

- 3) Da dobro održava postojenje za hlađenje, komore, tunele i skladišta;
  - 4) Da raspolaže hladnjačama odgovarajuće rashladne snage i u slučaju da je hladnjača potpuno napunjena. Imalac hladnjače mora imati i rezervu u rashladnom kapacitetu u odgovarajućoj veličini.
  - 5) Da sklopi ugovor sa firmom koja je odgovarajuće stručno osposobljena za stalno održavanje i popravku elektromašinske opreme i uređaja;
  - 6) Da vodi knjigu inspekcijiskih pregleda hladnjače i uređaja za hlađenje;
  - 7) Da raspolaže centralnim sistemom za mjerenje temperature u komorama i tunelima, te sistemom za alarmiranje, za slučaj prekoračenja propisane temperature;
  - 8) Da ima stručno kvalifikovane radnike koje neprekidno provjeravaju rashladne uređaje, mjerne instrumente i robu u hladnjačama;
  - 9) Da vodi skladišnu knjigu iz koje je moguće za svaku komoru ili tunel tačno odrediti dnevnu količinu robe;
  - 10) Da vodi knjigu u kojoj se najmanje tri puta dnevno za svaku komoru ili tunel upisuje temperatura, odnosno podaci o mjerenjima vlage, ugljen dioksida, kiseonika, azota i sl., ako je u komori kontrolisana atmosfera;
  - 11) Da provjeravam pomoću specijalnog kontrolnog mjernog termometra svakih 14 dana tačnost mjerenja temperature;
  - 12) Da odmah obavijesti osiguravača o svakom kvaru na rashladnoj elektromašinskoj opremi ili dovozu, kao i druge događaje koji mogu prouzrokovati kvaranje robe (prekid dovoda električne energije, vode, isticanja rashladnog medija i sl.);
  - 13) Provjeriti kvalitet robe prije uskladištenja u hladnjači i pri njenom izlasku iz hladnjače. Kvalitet robe koja dolazi iz tunela za zamrzavanje treba također biti odmah provjerena.
- (2) Ako hladioničar ne ispunjava dužnosti koje su navedene u predhodnom stavu ovog člana, naknada iz osiguranja se umanjuje za onoliko za koliko je veća nastala šteta zbog neispunjavanja dužnosti.

18. član-VRIJEDNOST OSIGURANIH STVARI

- (1) Vrijednost osigurane stvari određuje se prema izboru osiguranika i to:
- 1) Po cijeni koja se može očekivati na tržištu za robu iste vrste, količine i kvaliteta u trenutku skladištenja u hladnjači;
  - 2) Po nabavnoj cijeni robe uvećanoj za troškove uskladištenja i prevoza do hladnjače;
  - 3) Po proizvodnoj cijeni uvećanoj za troškove uskladištenja i prevoza do hladnjače.
- (2) Cijena koju određuje osiguranik mora biti u polisi posebno navedena i to za svaku vrstu robe posebno. Ako u polisi nije posebno navedena cijena, vrijedi da je cijena za tuđu robu jednaka nabavnoj cijeni robe uvećanoj za troškove uskladištenja i prevoza do hladnjače, za vlastitu robu hladioničara cijena je jednaka proizvodnoj cijeni te robe uvećanoj za troškove skladištenja i prevoza do hladnjače.

19. član-MJESTO OSIGURANJA

Osiguranje vrijedni dok su osigurane stvari u mjestu koje je navedeno u polisi, ako nije drugačije dogovoreno.

20. član-OBRAČUN ŠTETE

Šteta koju osiguranje pokriva obračunava se:

- 1) u slučaju uništenja robe ili gubitka njene vrijednosti kao i nestanka robe po osiguranju vrijednosti robe, koja ne može biti viša od tržišne vrijednosti na dan osiguranog slučaja, umanjenoj za vrijednost spašenih ostataka.
- 2) U slučaju oštećenja ili djelimičnog gubitka vrijednosti robe po iznosu razlike između

vrijednosti oštećene robe prije nastanka osiguranog slučaja i vrijednosti nakon njega, uvažavajući kod toga osiguranu vrijednost robe. U svakom slučaju, šteta je ograničena tržišnom vrijednošću robe na dan osiguranog slučaja;

- 3) Ostaci uništene robe ostaju osiguraniku, a obračunavaju se po tržišnoj cijeni kod nastanka osiguranog slučaja kao i po stanju u kakvom su bili odmah nakon osiguranog slučaja.

21. član-TROŠKOVI NAKON NASTUPA OSIGURANOG SLUČAJA

- (1) Šteti se također pripisuju i troškovi raščišćavanja, koje je potrebno zbog oštećenja ili uništenja osigurane stvari, ali najviše do 3% od sume osiguranja, odnosno od stvarne vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na flotantnu vrijednost, ako nije drugačije ugovoreno. U te troškove spadaju i nužni izdaci za čišćenje mjesta štete, za rušenje oštećenih i neupotrebljivih dijelova, kao i odvoz paljevina, ruševina i naplavina do najbližeg mjesta gdje je dopušteno njihovo odlaganje.
- (2) Osiguranje ne pokriva troškove za odstranjivanje ili smanjenje opasnosti, kao ni troškove za posredovanje vatrogasnih i drugih organizacija koje po karakteru svog posla moraju u osiguranom slučaju pružiti besplatnu pomoć.

22. član-SUMA OSIGURANJA

- (1) Ako drugačije nije dogovoreno, osiguravač garantuje nadoknadu štete samo do visine dogovorene sume osiguranja.
- (2) Ako je ugovor o osiguranju zaključen bez sume osiguranja ili na neograničenu vrijednost, važi da je osiguranje zaključeno na stvarnu vrijednost (flotantno osiguranje).

23. član-OBAVEZA OSIGURAVAČA (NAKNADA IZ OSIGURANJA)

- (1) Ako je suma osiguranja jednaka vrijednosti osigurane stvari ili je viša od nje, osiguravač kod zaključenja likvidacije plaća obračunatu štetu u punom iznosu, ali najviše do visine osigurane stvari.
- (2) Ako je suma osiguranja kod zaključivanja likvidacije osiguranog slučaja niža od vrijednosti osigurane stvari (podosiguranje), osiguravač plaća obračunatu štetu samo u srazmjeri između sume osiguranja i vrijednosti osigurane stvari, ali najviše do sume osiguranja.
- (3) U slučaju kada je osiguranje zaključeno na prvi rizik, osiguravač plaća obračunatu štetu u punom iznosu, ali najviše do dogovorene sume osiguranja. Odredbe o podosiguranju iz stava (2) ovog člana u tom slučaju se ne primjenjuju.
- (4) Ako je dogovoreno da osiguranje pokriva i troškove za čišćenje i rušenje iznad 3% od sume osiguranja, osiguravač mora platiti sve te troškove do dogovorenog iznosa u cjelosti, iako naknada iz osiguranja prelazi sumu osiguranja.
- (5) Ako je u ugovoru o osiguranju dogovoreno da osiguranik sam snosi dio štete (franšiza), kod obračuna naknade iz osiguranja također se primjenjuje i dogovoreno učešće osiguranika u šteti.
- (6) Nužne troškove za mjere koje bi otklonile ili smanjile štetu, a koje su po nastanku osiguranog slučaja preduzete po nalogu osiguravača, osiguravač mora u cjelosti vratiti, bez obzira na sumu osiguranja.
- (7) Pri zaključenju likvidacije osiguranog slučaja isplaćuje se naknada iz osiguranja koja je umanjena za eventualno isplaćenu akontaciju, revalorizovanu po stopi rasta indeksa potrošačkih cijena u državi Bosni i Hercegovini od dana uplate akontacije do zaključenja likvidacije osiguranog slučaja.

24. član-OPASNE OKOLNOSTI

- (1) Pri zaključenju ugovora o osiguranju ugovarač mora prijaviti sve okolnosti koje su važne za ocjenu opasnosti (težine rizika) koje su mu poznate, ili mu nisu

mogle ostati nepoznate. Okolnostima koje su važne za ocjenu opasnosti smatraju se naročito okolnosti koje su ugovaraču osiguranja poznate i na osnovu kojih je određena i obračunata premija, kao i one koje su navedene u ugovoru o osiguranju. Te okolnosti mogu odrediti ugovarač osiguranja i osiguravač zajedno.

- (2) Ugovarač osiguranja mora omogućiti osiguravaču pregled i reviziju rizika, kao i određivaje najveće moguće štete.

25. član-ZAKLJUČENJE UGOVORA O OSIGURANJU

- (1) Ugovor o osiguranju je zaključen na osnovu pismene ili usmene ponude.
- (2) Osiguravač može po prijemu ponude zahtijevati dopune ili pojašnjenja. Smatra se da je ponuda stigla osiguravaču kada je primio zahtijevane dopune ili pojašnjenja.
- (3) Odredbe o zaključenju ugovora o osiguranju također se primijenjuju i kada se promijeni postojeći ugovor o osiguranju, osim u slučaju izmjene uslova osiguranja ili tarife premija.

26. član-PLAĆANJE PREMIJE

- (1) Prvu ili jednokratnu premiju ugovarač osiguranja mora platiti kod prijema isprave o osiguranju, a sledeće premije prvog dana svake osiguravajuće godine. Ako je dogovoreno da se premija plaća u ratama, na naplatu dopijevaju sve rate tekuće godine osiguranja kada nastane osigurani slučaj.
- (2) Ako je dogovoreno da se premija plaća u ratama za proteklo vrijeme, mogu se obračunati redovne kamate na iznos premije za koji je dogovoreno odloženo plaćanje. Ako premija koja se plaća u ratama nije plaćena do dana dospeljeća, mogu se obračunati i zatezne kamate.
- (3) Ako je premija plaćena na pošti, za dan plaćanja važi onaj dan kada je iznos premije pravilno uplaćen pošti. Ako je premija plaćena virmanom, za dan plaćanja važi onaj kada nalog dođe u banku osiguravača.
- (4) Ako je u pogledu dogovorenog vremena osiguranja u ugovoru bila određena niža premija, a osiguranje je iz bilo kojeg razloga prestalo prije isteka tog vremena, osiguravač ima pravo teretiti razliku do one premije koju bi ugovarač osiguranja morao platiti kada bi ugovor o osiguranju bio zaključen samo za toliko vremena koliko je osiguranje stvarno trajalo.
- (5) U slučaju prestanka važenja ugovora o osiguranju zbog neplaćanja dospelje premije, ugovarač mora platiti premiju za neplaćeno vrijeme do dana prestanka važenja ugovora o osiguranju ili cjelokupnu premiju za tekuću godinu osiguranja, ako je do dana prestanka osiguranja nastao osigurani slučaj za koji osiguravač mora isplatiti naknadu iz osiguranja.

27. član-POČETAK VAŽENJA OSIGURANJA

Ako drugačije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi svoje dejstvo po isteku dvadesetčetvrtog sata dana koji je u polisi označen kao dan početka osiguranja, pa sve do završetka posljednjeg dana roka za koji je ugovoreno osiguranje.

28. Član-POVRAT PREMIJE

- (1) Osiguravaču pripada premija za tekuću godinu osiguranja u cjelosti, ako se na osiguranoj stvari dogodio osigurani slučaj.
- (2) Osiguravač vraća neiskorišteni dio premije, ako je osigurana stvar uništena zbog neosigurane opasnosti ili je uništena prije početka osiguravajućeg pokrića.
- (3) U ostalim slučajevima prestanka važenja ugovora o osiguranju prije završetka trajanja osiguranja, osiguravniku se vraća neiskorišteni dio premije, ako drugačije nije dogovoreno.
- (4) Neiskorištenim dijelom premije, u smislu stava (2) i (3) ovog člana smatra se srazmjerni dio premije za preostalo vrijeme trajanja osiguranja od dana prijema zahtjeva za prekid osiguranja.

29. član-OSIGURANI SLUČAJ

Kod osiguranja stvari smatra se da je osigurani slučaj nastao u trenutku kada su zbog jedne od osiguranih opasnosti počela nastajati oštećenja na osiguranoj stvari.

30. član-OSIGURANIKOVE DUŽNOSTI NAKON NASTANKA OSIGURANOG SLUČAJA

- (1) Osiguravnik mora osiguravaču prijaviti nastanak osiguranog slučaja najkasnije u roku od tri dana od dana kada je za njega saznao.
- (2) Osiguravnik mora o osiguranom slučaju, koji je nastao zbog požara ili eksplozije, odmah obavijestiti nadležni organ unutrašnjih poslova (policiju) i navesti koje su stvari uništene ili oštećene.
- (3) Osiguravnik mora osiguravaču dati sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete.

31. član-POSTUPAK VJEŠTAČENJA

- (1) Svaka ugovorna strana može zahtijevati da određene sporne činjenice utvrđuju vještaci.
- (2) Svaka ugovorna strana imenuje jednog vještaka između lica koje sa strankama nisu u radnom odnosu. Imenovani vještaci prije početka imenuju trećeg vještaka koji daje svoje mišljenje samo kada su zaključci prva dva vještaka različiti i samo u granicama nužnih zaključaka.
- (3) Svaka ugovorna strana snosi troškove za vještaka kojeg je imenovala, a za trećeg vještaka svaka ugovorna strana snosi polovinu troškova.
- (4) Zaključci vještaka obavezujući su za obe strane.

32. član-OSIGURANJE NAKON OSIGURANOG SLUČAJA

- (1) Nakon osiguranog slučaja u kojem su osigurane stvari bile oštećene, osiguranje se nastavlja bez promjene, ukoliko drugačije nije ugovoreno.
- (2) Za stvari koje po ugovoru o osiguranju važe kao uništene, osiguranje po osiguranog slučaju prestaje važiti.

33. član-ŽALBENI POSTUPAK

- (1) Protiv ponude osiguravača ili odbijanja odštetnog zahtjeva dozvoljena je žalba u pisanom obliku komisiji za žalbe osiguravača. Žalba se podnosi kod one organizacione jedinice osiguravača koja je razmatrala odštetni zahtjev.
- (2) Osiguravač razmatra i žalbe u kojima se potvrđuje kršenje poslovnog morala. Žalba se podnosi kod one organizacione jedinice osiguravača kod koje je nastalo navodno kršenje.

34. član-PROMJENA ADRESE

- (1) Ugovarač osiguranja mora osiguravača obavijestiti o promjeni adrese svog stanovanja, odnosno sjedišta firme ili svog imena, odnosno naziva firme u roku od 14 dana od dana promjene.
- (2) Ako ugovarač osiguranja promijeni adresu stana, odnosno sjedište firme ili svoje ime, odnosno naziv firme, a o tome nije obavijestio osiguravača, dovoljno je da osiguravač pošalje obavještenje koje mora dostaviti ugovaraču osiguranja na adresu njegove posljednje poznate adrese stanovanja ili sjedišta firme ili ga naslovi na posljednje poznato ime, odnosno firmu.

35. član-NAČIN OBAVJEŠTAVANJA

- (1) Dogovori o sadržaju ugovora o osiguranju važeći su samo ako su zaključeni u pisanom obliku.
- (2) Sva obavještenja i izjave, što ih treba dati po odredbama ugovora o osiguranju, moraju biti pisane.
- (3) Obavještenje ili izjava data je pravovremeno ako se prije isteka roka pošalje preporučenim pismom.
- (4) Izjava koju treba dati drugome, važi od trenutka kada je drugi primi.

36. član-PRIMJENA ZAKONA

Za odnose između ugovarača osiguranja, odnosno osiguranika, na jednoj, i osiguravača na drugoj strani, rešava stvarno nadležan sud prema mjestu zaključenja ugovora o osiguranju.